

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Limburg

Pastorietuin

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Titel: Pastorietuin

Provincie: Limburg

Gemeente: Borgloon

Deelgemeente: Broekom

Notelaers, Achiel Ontwerper

Bron: Schepping: 2013-10-11

Bijwerken: 2017-05-30

URI: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134283>

Coördinaten: Breedte: 5.33460282778

Lengte: 50.7814686366

Primaire tekst

Kwaliteitsvolle tuinaanleg van 1989-1990 die oudere elementen van de 19de-eeuwse pastorietuin hergebruikt.

De voormalige pastorie, door pastoor Everard Loverix gebouwd in 1839-1847, werd hersteld in 1879, in 1902 en na de verkoop aan particulieren enkele jaren geleden. Op het Primitief kadasterplan (2) ligt de constructie (perceel nr. 395) op de uithoek van een onregelmatig perceel (nr. 395), grenzend aan een tweede onregelmatig perceel (nr. 397), naast de L-vormige kerkwegel. Beide percelen zijn als tuin geregistreerd en werden begrensd door een weide en een hooiland. Vandaag is de voormalige pastorie een gerestaureerd alleenstaand huis (twee bouwlagen op een kelderverdieping, vier traveeën en een zadeldak) in sobere neoclassicistische stijl. Ze is gelegen in een mooie tuin, iets hoger dan de straat.

Het lage breukstenen muurtje dat de tuin van de straat scheidt, moet dateren van de verbreding van de straat en het dichten van de beek in de jaren 1960. Het oude, 19de-eeuwse toegangshek in de as van de voordeur, is een van elders (Sint-Truiden, Velm) hergebruikt exemplaar dat achteruit werd geplaatst, voorbij vier nieuwe treden. Het hek heeft twee ronde gecanneleerde zuilen van gietijzer met achthoekige sokkel, basis, dekplaat en gepunte bolbekroning. Het smeedijzeren poorthek is voorzien van een makelaar, eikel, platte onder-, tussen- en bovenregels, ronde onderspijltjes en spijlen met klimmend beloop, opgevangen door een liggende krul. Een gekasseid pad voert door de beboomde voortuin naar de voordeur en wordt begeleid door twee monumentale oude taxussen (*Taxus baccata*) (250 cm) en een onderbegroeiing van klimop (*Hedera helix*). Twee hoge buxus flankeren de deur. Links werd een eveneens door klimop afgeboorde, gebogen oprit in kassei gecreëerd naar de garage. Het hek (uit 1902?) tussen nieuwe vierkante pilasters, naast het huis, stond vroeger aan de straat en sluit nu de voortuin af en creëert een erfje bij de garages. Platte bandijzers werden voor het stijl- en regelwerk gebruikt en ook voor de deels geschroefde onderspijltjes en spijlen die in haakvorm eindigen. De kasseien van het erfje laten een groene voet van klimop en *Lonicera nitida* bij de zijgevel van het huis vrij en ook een vierkant plantvak naast de poort, dat gevuld is met klimop en in de hoek een roos (*Rosa 'The Fairy'*). De groene voet, opgesierd met een hortensia (*Hydrangea*), loopt ook aan de tuingevel verder. Aan de oostelijke zijgevel van het huis loopt een vermoedelijk ouder pad in breukstenen dat de voortuin met de op het noorden gelegen achtertuin verbindt. Deze laatste, in gras gelegd, wordt gedefinieerd door een halfronde haag van taxus in de as van het huis, als bescherming en achtergrond voor een cirkelvormig terras in kassei en blauwe steen en op de rechterzijde ook door een kwartronde haag van taxus: het grasveld loopt daar achter door en wordt zelf begrensd door een hoge bomen- en struikenwand in de vorm van een driekwartcirkel. Deze waardevolle nieuwe tuinaanleg van 1989-1990, werd ontworpen door Achiel Notelaers (Hasselt). De verkaveling van de tuin is jammer genoeg gepland.

Bomen

Voorkomende soorten zijn appelboom (*Malus*), gewone es (*Fraxinus excelsior*), gewone hazelaar (*Corylus avellana*), gewone plataan (*Platanus x hispanica*), gewone robinia (*Robinia pseudoaccacia*) met een onderbegroeiing van varens, hosta, bamboe (*Sinarundinaria nitida*).

Auteur: De Maegd, Christiane

Auteur: Van den Broeck, Myriam

Datum: 2007

Titel Text: Tuin bij de pastorie

Grafische documenten

Voortuin en hek van de pastorie van Broekom (Vlaamse Gemeenschap, 14-05-2007, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Mededeling van de eigenaars, waarvoor dank.

Hasselt, Archief van het Kadaster, Primitief Plan, 1809, herzien in 1841.

DARIS J., *Notices sur les églises du diocèse de Liège*, deel 2, 1871, p. 41.

PAUWELS D., SCHLUSMANS F. met medewerking van MUYLDERMANS E. & ROMBOUTS J., *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Limburg, Arrondissement Tongeren, Kanton Borgloon, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen*, deel 14N4, Turnhout, Brussel, 1999, p. 118.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121129>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/31862>

Beknopte karakterisering

Datering: 19de eeuw, vanaf 1975

Typologie: hekken, pastorietuinen, tuin- en parkbeplantingen